

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

I Hitlers sold – Peter Møller Hansen TROSKAB

Af

[Jonathan Bugge Harder](#)

– 24. juli 2015 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Erindringer](#), [Samfund, Filosofi & Debat](#)

Uglamourest. Utakket. Utroligt. Som 24-årig havde Ellef Henry Rasmussen været fire år i krig og i fængsel i to. TROSKAB er historien om hvorfor.

Citat

Det forholdt sig nemlig således, at der foran os lå en træhytte med stråtag, hvori der i hele perioden havde opholdt sig sovjetiske styrker, som vi ikke kunne få bugt med. Vi havde gentagne gange, uden held, forsøgt at ramme den med vores sporlyssammunion med fosfor, hvilket nu langt om længe lykkedes. Branden betød imidlertid, at vi ikke var i stand til at få trukket den omtalte deling fra 6. kompagni tilbage, da lysskæret gjorde, at fjenden ville kunne observere det og i så fald beskyde dem.

Historien tilhører sejrherren, og Anden Verdenskrig er ingen undtagelse. For den nationalt sindede fynbo Ellef Henry Rasmussen, der kæmpede for Hitler gennem alle krigsårene, var det dobbelt smerteligt først at blive overløbet af russerne og efterfølgende dømt for landsforræderi. Hans fortælling – samt hans lange efterfølgende karriere og liv – vidner om, at han er gjort af særligt stof.

I TROSKAB får vi historien om hans skæbnetunge ungdomsår i indtryksmættet form, fortalt til historikeren Peter Møller Hansen. Rasmussens stemme går rent igennem – 'Mit bidrag knytter sig først og fremmest til transskriberingen ... til en læsevenlig form' som Hansen overdrevent ydmygt formulerer det i forordet. Hansen bryder dog ind med små tal i høj skrift, der indbyder til at slå op bagerst i bogen, når nogle af Rasmussens udtalelser skal uddybes eller kontekstualiseres. Et efterskrift diskuterer kritisk, hvordan Rasmussens erindringer placerer sig i forhold til den store fortælling om Nazityskland, østfronten og besættelsen.

Historikeren advarer desuden i forordet om, at læseren vil finde nogle af Rasmussens udsagn tendentiøse, og at anmelderne formentlig vil være hårde over for Hauptsturmführerens manglende selvkritik. Og den får da også rigeligt med patos, når Rasmussen for eksempel beskriver, hvordan han den 24. december 1941 – ulig sine feje jævnaldrende, der dansede om juletræet hjemme bag mørklægningsgardinerne – lå et gudsforladt sted i Ukraine og 'forsvarede vores danske fædreland'.

Men det er netop denne upåtagethed, der er TROSKABs store styrke. Hansen sikrer sig, at Rasmussen ikke slipper af sted med at sige hvad som helst, og gør i noteapparatet opmærksom på, hvis afgørende detaljer ikke kan verificeres af andre kilder. Hansen sørger for, at fortællingen er illustreret med billeder fra offentlige og private arkiver, så læseren lettere kan leve sig ind i fortællingens sceneri. For resten af pengene er det sågu hans egen historie, og den giver et dybt fascinerende indblik i livet i Hitlers sold.

Unge Ellef fremstår som en foretagsom slagsbror, der tidligt blev tiltrukket af nationalsocialismen pga. det militaristiske, og fordi han godt kunne lide uniformer og disciplin. Allerede få måneder efter besættelsen kunne 17-årige Ellef stolt fortælle sine forældre og lillebror – alle nazister – at han var blevet særligt udvalgt blandt mange frivillige til et 'politisk kursus' i Østrig. Det viser sig naturligvis at være en soldateruddannelse, som sætter Ellef i stand til at være fuldt uddannet til som infanterist og finskytte at deltage i invasionen af Sovjetunionen i sommeren 1941.

For nogle vil det, der kommer derefter blot være en detaljeret gennemgang af

Få **dine** bøger
leveret med
PAKKEBOKSEN

Køb her

Fakta

- Forfatter: Peter Møller Hansen
- Titel: TROSKAB
- Sider: 547
- Pris: 350,-
- Forlag: Lindhardt og Ringhof
- ISBN: 9788711324639

Køb bogen hos SAXO.com

Billeder

pindsvinestillinger, tunge og lette våben, navne og beskrivelser af mænd som faldt eller levede. For andre – heriblandt denne anmelder – er det snarere en slags nøgtern poesi om det umenneskelige pres Rasmussen og hans kammerater levede under. Fortællingen står ikke stille, men er minutøs nok til, at man får soldaterrutinerne ind under huden. Liv-eller-død-beslutninger bliver dagligdag, kammeraterne og ordrene de eneste faste holdepunkter.

Rasmussen påstår, at han ikke har medvirket til eller overværet krigsforbrydelser, bortset fra da Rasmussens bedste ven sniger en håndgranat i rygsækken på en russisk flygtning og beder ham løbe ud over en mark, hvor han så bliver sprængt i småstykker. Rasmussen fordømmer afmålt gerningen uden at ville undsige gerningsmanden: 'Det var ikke noget jeg brød mig om ... men sket var sket, og han var jo min bedste ven, så det var ikke noget jeg ville reagere på'.

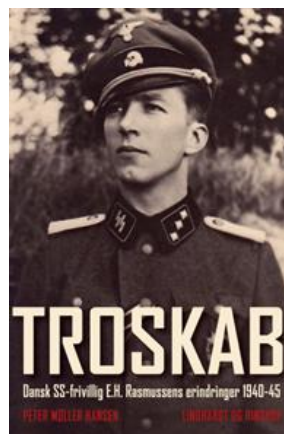
For Ellef Rasmussen var disciplin helt afgørende. Han beretter harmdirrende om sit første møde med de italienske allieredes 'elendige kampmoral. Så snart der var fjendtlig aktivitet, kom de løbende tilbage og illustrerede med tegn og fagter til os, at der åbenbart var blevet skudt på dem. [...] Vi andre kiggede bare måbende på hinanden og vidste ikke om vi skulle skyde dem eller ej.' Under sin tid på officersskolen anmelder Ellef Rasmussen en af sine kammerater for at have stjålet hans ur – han blev derefter dødsdømt og summarisk henrettet. Illoyalitet var ikke noget at spøge med.

Lang tid efter at Rasmussen med sin fornuft vidste, at krigen var tabt, fortsætter han således med at holde fanen højt. Som mottoet blandt SS'erne gik: 'Nyd krigen, for freden bliver forfærdelig'. Da han overrasker en deling i færd med at feste og drikke på det, de mente var deres sidste dag på jorden, giver han dem resolut besked på at optage deres stillinger eller blive henrettet.

Det er således en trodsig 22-årig, der i starten af maj 1945 kapitulerer og siden fængsles i Danmark. Rasmussen dømmes – med tilbagevirkende kraft – for landsforræderi til tre års fængsel og frakendes sine borgerrettigheder i fem år. Bitterheden over dette retsopgør, der har farvet hele fortællingen, gives fuld skrue på de sidste sider, og hverken de løgnagtige embedsmænd, de skinhellige dommere eller den hævnerrige modstandsbevægelse går ram forbi.

Godt hjulpet af Hansens kontekst og kritiske bemærkninger fremprovokerer TROSKAB et væld af interessante spørgsmål om krig, moral og ekstreme ideologiers tiltrækningskraft. Rasmussen slår meget tidligt fast, at han ikke fortryder noget. Selv om dette udsagn er svært at tro, skal han i hvert fald ikke fortryde denne bog, der giver danskerne et forrygende tur til helvede og – i hvert fald halvvejs – tilbage igen.

Synes godt om 3 personer synes godt om dette. Opret en profil for at se, hvad dine venner synes godt om.

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

☺

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Erindringer](#),

- [Islamisk Stat set fra et fangehul – Puk Damsgård SER DU MÅNEN, DANIEL](#) · 06-11-2015
- [Kompleks kolonihistorie i stor erindringskunst – Ngûgĩ wa Thiong'o DRØMME I KRIGENS TID](#) · 14-08-2015
- [Skyldig! til det modsatte er bevist – Mohamedou Ould Slahi DAGBOGEN FRA GUANTÁNAMO](#) · 13-03-2015
- [Når mennesker bliver rovdyr – EN KVINDE I BERLIN](#) · 05-08-2014
- [Undskyld. Og tak for alt – Ahmed Akkari MIN AFSKED MED ISLAMISMEN](#) · 08-07-2014

Læs også

- [Unica, den inkarnerede dukke – Kirstine Reffstrup JEG, UNICA](#) · 20-04-2016
- [Smertekor – Svetlana Aleksijevitj KRIGEN HAR IKKE ET KVINDELIGT ANSIGT](#) · 25-11-2015
- [Smagen af ferskner og uendelige muligheder – Anthony Doerr ALT DET LYS VI IKKE SER](#) · 01-06-2015
- [Stol på tåresporet – Paul Celan SORT MÆLK](#) · 17-02-2015
- [Fald i søvn med skyklapper på – Jan Guillou IKKE AT VILLE SE](#) · 06-01-2015

Tags: [Anden verdenskrig](#), [besættelsestiden](#), [nazi-Tyskland](#), [nazisme](#), [Peter Møller Hansen](#), [Troskab](#)

Om Jonathan Bugge Harder

Jonathan er offentligt ansat far til to og naiv beundrer af det danske sprog. Har et kompulsivt forhold til dansk og international politik med en slem allergi for upræcist bullshit. Jonathan har en meget bredere smag i skønlitteratur. Nogle ville sige nærmest ukritisk.

[Skriv til Jonathan](#)

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort. Krævede felter er markeret med *

Navn *

E-mail *

Websted

☐ Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet